

Bijna vergeten Heemkerkhof moet monument worden

Jan Leenhouts Historische vereniging Raalte: 'Grote opknopbeurt is eerste stap'

Het ruim anderhalve eeuw oude, bijna vergeten Heemkerkhof aan de Assendorperweg bij Raalte wordt vanaf dit najaar helemaal opgeknapt. Jan Leenhouts van de Historische Vereniging Raalte e.o. wil er daarna een monument van de regionale geschiedenis van maken.

► Lauk Bouhuijzen
► Raalte

Tussen 1821 en 1836 werden hier zeker 100 bewoners van Raalte en omliggende dorpen en buurtschappen als Boetle, Mariënheem, het Reelaer en Luttenberg begraven. Met echte streeknamen als Haverkamp, Oldemaat, Korenromp, Kappers en Belt, zo laat Leenhouts zien aan de hand van gekopieerde oude kerkregisters. Hij is al maanden druk met het onderzoek. „Ik hoop dat streekgenoten nog verhalen kennen van vroeger. Ze mogen altijd contact met mij opnemen (tel. 0572- 357821 of jan.leenhouts@versatel.nl) want ik wil er een publicatie aan wijden.”

Aanleiding van de speurtocht is de 77-jarige Gait Kruiper, geboren en getogen in de directe omgeving. Kruiper sprak Leenhouts vorig jaar, in Boerderij Strunk aan tijdens een open dag van de Historische Vereniging. „Als kinderen liepen wij binnendoor via dit kerkhof. Er stonden toen nog wat oude kruizen schots en scheef. Na de oorlog was hier een woonwagenkamp dat begin jaren 50 verhuisde. Daarna waren ook die kruizen verdwenen, zo herinnert Kruiper zich nog; „Ik heb altijd willen weten of hier voorouders begraven liggen.”

Leenhouts, docent aan de Politicacademie, beet zich in het on-

Jan Leenhouts (r) en Gait Kruiper bij het grote kruis op het bijna vergeten Heemkerkhof aan de Assendorperweg.

derwerp vast en mag zich inmiddels aardig deskundig noemen over het Heemkerkhof. En over de Heemkerk die er tegenover lag aan de andere kant van de Assendorperweg in wat nu een maïsveld is. „Die Heemkerk is rond 1750 gebouwd. Van hout, mogelijk met een rieten dak en bedoeld voor katholieken uit de hele streek. Veel kerken had je toen nog niet. Soms waren er wel 2.000 mensen. Nadat de regering verplicht had gesteld dat elke gemeente een kerkhof buiten de bebouwde kom moest hebben, werd dit Heemkerkhof tussen 1821 en 1836 gebruikt. Daarna niet meer door felle ru-

zies tussen de katholieken uit Raalte-dorp en de omliggende dorpen en buurtschappen over de plek. Die strijd was zo fel dat het vrijwel zeker is dat de

» 'Ik hoop dat streekgenoten nog verhalen kennen'

Heemkerk aangestoken is. In december 1834, beide keren op dezelfde tijd op een zondagavond.

De eerste keer kon de pastoor het vuur nog blussen, de tweede

keer zat hij in Luttenberg. Alleen de kerkboeken en een kelk werden gered. Heel gek was dat binnen de kortste keren een schuur van Jorink op de huidige plek van de Zwaan als tijdelijke kerk werd gebruikt. En al in 1837 werd een nieuwe Waterstaatskerk gebouwd op de huidige locatie van de Kruisverhefing die zelf uit 1892 dateert. Als politiemann zou ik zeggen dat dit zaakje enorm stinkt. Maar er is geen bewijs en het is verjaard...“ De grote opknopbeurt is voor Leenhouts een eerste stap. „Zoiets is ook in de jaren 50 al eens gebeurd, maar daarna moet je er iets mee

blijven doen. Anders groeien 10 jaar alles opnieuw dicht. Dit is toch een geweldig stuk geschiedenis van Raalte en streek, voor zo'n monument willen we aandacht vragen en vooral ook vasthouden.” Is het grote betonnen kruis in het midden op het kerkhof wel origineel?

„Nee, dat is pas veel later geplaatst. Het originele smeetsijzeren hek met de tekst 'W. Bereid' hebben ze al lang geleden naar het kerkhof in Mariënheem gehaald. Net als een Mariabeeldje nu aan de Hellendoornse straat.”

FOT